

خطر بروز بارداری خارج رحمی در کمین زنان

6 تیر 1402

فیروزه بلاش، جراح و متخصص زنان و زایمان درباره تعریف و شیوع بارداری خارج رحمی گفت: بارداری خارج رحمی یعنی جاگیری و رشد محصولات بارداری در جایی غیر از حفره رحم و شیوع آن حدود یک درصد گزارش شده است. معمولاً بارداری خارج رحمی در لوله‌های رحمی رخ می‌دهد اما ممکن است به ندرت در نقاط دیگر، مثل دهانه رحم، تخمدان، محل اسکار یا زخم سزارین قبلی و دیگر نقاط شکم نیز رخ دهد.

وی درباره عوامل خطر بروز بارداری خارج رحمی توضیح داد: برخی علل و عوامل می‌توانند خطر بروز بارداری خارج رحمی را افزایش دهند. سابقه بارداری خارج رحمی، سابقه ابتلاء به عفونت‌های لگنی، سابقه جراحی‌های ناحیه شکم و لگن و چسبندگی اطراف لوله‌ها، اختلالات هورمونی، استفاده از داروهای هورمونی پیشگیری از بارداری، بارداری با روش‌های کمک‌باروری مثل آی وی اف و بارداری‌های دوقلو و چندقلو از جمله عوامل خطر بارداری خارج رحمی است.

بلاش با اشاره به علائم بارداری خارج رحمی، بیان کرد: علائم اولیه این عارضه، تأخیر در قاعدگی، درد در ناحیه شکم و لک‌بینی است. از آنجا که امروزه خانم‌ها خیلی زود برای تشخیص بارداری مراجعه می‌کنند، می‌توانیم بارداری خارج رحمی را در مراحل اولیه تشخیص دهیم و با دارو از ایجاد عوارض جلوگیری کنیم. یادآوری این نکته ضروری است که چون بارداری در محل نامناسبی رخ داده است، با پیشرفت بارداری خطر پارگی و خونریزی شدید وجود دارد و ممکن است تهدیدکننده حیات مادر باشد. بنابراین، تشخیص زودهنگام بارداری خارج رحمی بسیار مهم و حیاتی است.

این متخصص زنان درباره تشخیص بارداری خارج رحمی بیان کرد: وقتی خانمی با تأخیر قاعدگی و لک‌بینی مراجعه کرد، ابتدا باید وقوع بارداری را با آزمایش خون و سپس، محل بارداری را با سونوگرافی بررسی کنیم. به طور کلی در بارداری نرمال هر ۴۸ ساعت باید تیترا بتا حدوداً ۶۰ درصد افزایش پیدا کند. اگر این اتفاق رخ نداد، با آزمایشات سریالی روند افزایش بتا را کنترل می‌کنیم. اگر روند کاهشی بود که نیاز به اقدامی ندارد اما اگر بنا ثابت ماند و یا افزایش کمی داشت و در سونوگرافی ساک بارداری و جنین دیده نشد، تشخیص بارداری خارج رحمی مطرح می‌شود و اگر شرایط عمومی خانم مناسب بود، می‌توانیم درمان دارویی را انتخاب کنیم که البته نیاز به بستری خانم در بیمارستان دارد.

وی افزود: در بارداری‌های حاصل از IVF از آنجا که خانم در روزهای ۱۴ و ۱۶ انتقال جنین باید آزمایش تیترا بتا بدهد، نتایج این آزمایشات می‌توانند ظن به بارداری خارج رحمی را مطرح کند و ما می‌توانیم با انجام سونوگرافی و بررسی محل بارداری، به تشخیص زودهنگام برسیم و درمان مناسب را انجام دهیم.

بلاش در ادامه بیان کرد: اگر تشخیص زودهنگام ممکن نباشد، یعنی خانم دیر مراجعه کند و سن بارداری بیش از ۸ هفته باشد و قلب جنین تشکیل شده باشد، تنها راه درمانی انجام جراحی برای خارج کردن محصولات بارداری است که بسته به شرایط، می‌تواند به روش لاپاراسکوپی یا لاپاراتومی باشد.

عضو تیم تخصصی مرکز درمان ناباروری ابن‌سینا در پایان یادآور شد: بسیار مهم است که در صورت بروز بارداری خارج رحمی، عوامل خطر ساز این عارضه، مثل چسبندگی‌ها، بررسی و رفع شود تا خطر

تکرار آن کاهش یابد. همچنین، خانم‌هایی که عوامل خطر پیش‌گفته را دارند، لازم است به محض تأخیر قاعدگی و احتمال بارداری، به متخصص زنان مراجعه کنند تا اگر بارداری خارج رحمی رخ داد، در همان مراحل اولیه تشخیص داده شود و درمان مناسب صورت بگیرد.